

Likabehandling på Ängdala

Ängdala Skolors plan mot kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier samt handlingsplan vid incidenter för förskola, skola och fritidshem läsåret 2018/2019

Innehåll

1. Inledning	4
1.1 Övergripande mål för Ängdala förskola, skola och fritidshem	4
1.2 Ängdala Skolors vision	
1.2.1 Vår värdegrund	
1.3 Relevanta lagar	5
1.4 Definitioner av begrepp	5
2. Utvärdering av åtgärdande arbete i enlighet med föregående läsårs plan	6
2.1 Förskolan	6
2.2 Skolan	6
2.3 Fritidshemmet	7
3. Förskolan	8
3.1 Främjande och förebyggande arbete	8
3.1.1 Inflytande och delaktighet	9
3.1.2 Demokratiska processer och jämställt bemötande	9
3.1.3 Mångkulturell medvetenhet	10
3.2 Åtgärdande arbete	10
3.3 Framtidsvisioner	10
4. Skolan	12
4.1 Främjande och förebyggande arbete	12
4.1.1 Elevhälsoteam	12
4.1.2 Trygghetsgrupp	13
4.1.3 Fadderverksamhet	14
4.1.4 Trivselråd	14
4.1.5 Ängdala Online	15
4.1.6 Trivselenkät	15
4.1.7 Sociogram	15
4.1.8 Psykosociala kartläggningssamtal åk 7&9	15
4.1.9 Hälsosamtal åk F, 4 och 8	16
4.1.10 Pubertetssamtal åk 6	16
4.1.11 Sex & Samlevnadsundervisning åk 6	16
4.1.12 Dyslexiambassadörer	16
4.1.13 Tillgängliga lärmiljöer	17
4.1.14 Implementering av anpassningar	17
4.1.15 Undervisningens organisering	17
4.2 Åtgärdande arbete	18
4.3 Framtidsvisioner	18
5. Fritidshemmet	20
5.1 Främjande och förebyggande arbete	20
5.2 Åtgärdande arbete	20
5.3 Framtidsvisioner	21
6. Riktlinjer och rutiner vid incidenter	22
6.1 Handlingsplan vid incidenter mellan elever	22
6.2 Handlingsplan vid incidenter mellan personal/elev samt personal/personal	23

7. Årshjul för implementering av likabehandlingsarbetet	24
8. Klagomålshantering	24
9. Källor	25

1. Inledning

1.1 Övergripande mål för Ängdala förskola, skola och fritidshem

Likabehandlingsarbetet handlar om att Ängdala skolor ska vara en plats där alla arbetar för elevers lika rättigheter och möjligheter samt för en skolmiljö som är fri från diskriminering, trakasserier (inklusive sexuella trakasserier) och kränkande behandling. En trygg skolvardag är en förutsättning för att lära och utvecklas. Det är, i enlighet med skollagens 6 kapitel 6§, huvudmannen som ansvarar för att det finns ett målinriktat arbete med att förebygga diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

1.2 Ängdala Skolors Vision

Ängdala skolors mål är att vara samtidens och framtidens förskola och skola!

Detta gör vi genom att:

Vi med ett gemensamt förhållningssätt, arbetar tillsammans med eleven i centrum.

Vi erbjuder förstklassig utbildning i inspirerande lärmiljö, där varje individ har möjlighet att utveckla sin fulla potential.

Vi ser till att varje barn utvecklas till en aktiv och engagerad individ med redskap att möta världen

Vi försäkrar oss om att varje barn känner sig värdefullt, med ett inkluderande synsätt

1.2.1 Vår värdegrund:

Kunskap

Med skickliga medarbetare och målmedvetet arbete ska varje elev ges möjlighet att utveckla ett livslångt lärande, fyllt av glädje och lust.

Med undervisning som vilar på vetenskaplig grund säkerställs utbildningens kvalitet.

Med höga förväntningar skapar vi framgångsrika elever.

Respekt och engagemang

Med engagerande vuxna skapar vi en trygg, stimulerande miljö som kännetecknas av ett öppet och tillåtande klimat

Möte

Med uppmuntran och bekräftelse i det dagliga mötet stärker vi elevernas självkänsla

Med vuxna som goda förebilder har vi ett hänsynsfullt bemötande mot varandra

1.3 Relevanta lagar

Diskrimineringslagen och Skollagen kap 6 är de lagar som reglerar förbud mot kränkande behandling, diskriminering, trakasserier samt repressalier gentemot barn/elever.

Den 1 januari 2017 skräptes diskrimineringslagen och lagen säger nu att skolan måste arbeta förebyggande med aktiva åtgärder för att diskriminering inte ska uppstå. De aktiva åtgärderna måste innefatta samtliga sju diskrimineringsgrunder. Skolan måste enligt lag genomföra ett fortlöpande arbete i fyra steg. Det innebär att skolan ska *undersöka* vilka risker för diskriminering det finns i verksamheten och *analysera* orsaker till de risker undersökningen visade för att sedan *åtgärda* genom främjande och förebyggande insatser och slutligen *följa upp* och utvärdera arbetet. Skolan ska också ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier och sexuella trakasserier (Diskrimineringsombudsmannen, 2017).

1.4 Definitioner av begrepp

Kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering eller trakasserier kränker en persons värdighet.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska, t.ex. slag och knuffar
- Verbala, t.ex. hot, svordomar och öknamn
- Psykosociala, t.ex. utfrysning och grimaser
- Text- och bildburna, t.ex. genom klotter, brev, sms, mms, fotografier, teckningar, lappar eller sociala medier

Personerna eller personen som utsätter någon annan för en kränkning behöver inte nödvändigtvis ha ont uppsåt eller mena något illa. Det räcker med att den som är utsatt känner ett obehag eller hot. Det är alltså viktigt att poängtera att det är personen som är utsatt som avgör vad som är en kränkning för hen.

Kränkande behandling som hänger samman med någon av de sju diskrimineringsgrunderna som anges i Diskrimineringslagen kallas för *diskriminering*, *trakasserier* eller *sexuella trakasserier*. Diskrimineringsgrunderna är: *kön*, *könsöverskridande identitet eller uttryck*, *etnisk tillhörighet*, *religion eller annan trosuppfattning*, *funktionshinder*, *sexuell läggning* och *ålder*.

Diskriminering: När en person, medvetet eller omedvetet, utsätter en viss grupp eller person för orättvis behandling. Diskriminering förutsätter ett maktövertag hos den som diskriminerar – alltså kan en lärare diskriminera en av sina elever, men inte tvärtom. En elev kan därmed inte heller i juridisk mening diskriminera en annan elev, eftersom de är jämställda. Diskriminering kan vara *direkt* eller *indirekt*. Är den direkt innebär det att en elev missgynnas och att det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Om det handlar om indirekt diskriminering så behandlas alla lika men i praktiken missgynnas

någon, exempelvis om alla får samma mat i skolan diskrimineras de elever som inte serveras den mat de behöver av till exempel religiösa skäl.

Trakasserier: När det inte finns någon maktobalans mellan de som är inblandade, till exempel om båda eller samtliga är elever på skolan, så klassas handlingen istället som trakasserier. Det handlar således om ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan vara:

- En tjej får hånfulla kommentaren i matsalen att hon kan torka borden för det gör tjejer bäst (trakasserier utifrån *kön*).
- En elev på skolan har ett syskon som har en CP-skada och eleven känner sig sårad och ledsen över att många i skolan använder uttrycket ”jävla CP-barn” (trakasserier utifrån *funktionshinder*).

Sexuella trakasserier: Ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Sexuella trakasserier kan vara:

- En tjej på skolan känner sig ledsen och utsatt då en annan elev går och drar i hennes BH-band (sexuella trakasserier utifrån *kön*).

(Diskrimineringsombudsmannen, 2012).

2. Utvärdering av åtgärdande arbete i enlighet med föregående läsårs plan

2.1 Förskolan

En representant för förskolan har varit involverad i omarbetningen av denna plan. När det gäller föregående läsårs insatser med fokus på ökat inflytande framförallt för barnen men även för vårdnadshavarna anser förskolan att de kommit en god bit på väg. Barnen, och vårdnadshavarna, har idag ett tydligare inflytande och det finns genomtänkta former för hur det ska fortsätta även under nuvarande läsår.

2.2 Skolan

- *Trygghetsgruppen:* Vi ser många positiva effekter av Trygghetsgruppens arbete. Den största fördelen är att gruppens möten är ett forum för diskussioner om skolans likabehandlingsarbete med representanter från skolans alla enheter. Under läsåret har Trygghetsgruppen också haft möjlighet att leda diskussioner och övningar kring skolans värdegrund och likabehandlingsarbete med all personal på förskola/skola/fritidshem. En utvecklingsmöjlighet är att skapa tydligare former för samverkan och återkoppling mellan Trygghetsgruppen och arbetslagen/enheterna. Vidare upplevs det som en brist att Trygghetsgruppen inte har möjlighet att träffas oftare, en gång i månaden är något lite för att verkställa allt som ingår under gruppens ansvarsområde.

- *Fadderverksamhet*: Under pågående läsår utvärderades faddersystemet då vi ansåg att det fanns förbättringsmöjligheter. Det som saknades var en tydlig vuxennärvaro/stöttning då eleverna var indelade 2 och 2 samt att det var tänkt att den äldre eleven skulle "ta hand om" den yngre. Under nästkommande läsår kommer systemet att se ut som beskrivet i punkt 4.1.2.
- *Trivslerådet*: Utvärderingen visar att Trivslerådets representanter är en homogen grupp som inte är representativ för skolans elevunderlag. Vår analys i nuläget är att tillsättningsförfarandet kan vara en del i anledningen till gruppens homogenitet. Under rubriken framtidsvisioner (punkt 4.3) diskuterar vi hur vi tänker att vi kan gå till väga för att få ett mer representativt elevunderlag i Trivslerådet.
- *Ängdala online*: Detta arbete fungerar bra och fyller den tänkta funktionen. En brist under läsår 2017/2018 var dock att det inte blev någon föräldraträff, den ställdes in pga sjukdom. Under läsåret 2018/2019 är Jenny föräldraledig, och då kommer arbetet drivas av Susanne i den mån det hinns med och fungerar. Eventuellt kan Jennys vikarie, Sara, vara behjälplig i arbetet.
- *Trivselenkät*: Vi tycker att det fungerar bra med att låta eleverna fylla i en årlig trivselenkät. Det är ett viktigt verktyg i kartläggningen av elevernas trivsel och trygghet med mera på skolan. Det som kan utvecklas är analysarbetet med resultaten, genom att det till exempel avsätts specifik tid för hela Trygghetsgruppen och/eller hela Elevhälsoteamet att sitta ner och analysera resultaten samt diskutera åtgärdande insatser.
- *Psykosociala kartläggningssamtal åk 7*: Dessa kartläggningssamtal fyller sitt syfte och är givande både för elever och kurator. Det som framkommit under läsåret är att det finns ett behov av att genomföra liknande samtal även i årskurs 9. Planen inför läsåret 2018/2019 är att vikarierande kurator Sara ska genomföra dessa samtal i både åk 7 och i åk 9. Annika träffar eleverna i åk 8 på hälsosamtal.
- *Hälsosamtal åk F, 4 och 8*: Dessa samtal har genomförts och fungerar bra. Kommer fortsätta enligt liknande framöver, som en del i skolhälsovårdens obligatoriska insatser.
- *Pubertetssamtal åk 6*: Dessa samtal har genomförts och fungerar bra. Kommer fortsätta enligt liknande framöver, som en del i skolhälsovårdens insatser.
- *Dyslexiambassadörer*: Besök av dyslexiambassadörerna har under läsåret 2017/2018 genomförts i årskurserna 4 och 5. Arbetet fungerar väl och syftet uppnås. Responsen har varit positiv från både elever, personal och vårdnadshavare. Under läsåret 2018/2019 fortsätter arbetet. Ett av klassrumsbesöken filmades och visades sedan för skolans personal i samband med en föreläsning om dyslexi och läs- och skrivsvårigheter.

2.3 Fritidshemmet

Det åtgärdande arbetet som pågått under förra läsåret har fungerat bra och gett resultat. Ett område har varit att personalen ska bli bättre på att cirkulera runt i alla utrymmen. Då lokalerna är sådana som de är, men många små utrymmen är det viktigt att ha en genomtänkt plan för hur personalen ska vara så tillgänglig som möjligt. Fritids personal diskuterar om cirkulering är det bästa? Kanske är mer fasta platser, åtminstone för några personal, ett alternativ som skulle öka personaltillgängligheten. Detta är något det arbetas vidare med under nuvarande läsåret.

3. Förskolan

3.1 Främjande och förebyggande arbete

För att förebygga all form av kränkande behandling arbetar förskolans pedagoger målmedvetet genom:

- att vara goda förebilder genom att t.ex. använda ett vårdat språk, visa ömsesidig respekt för varandra, vägleda barnen i olika situationer samt ta ansvar för förskolans trivsel och ordning
- att dagligen uppmärksamma och bekräfta varje enskilt barn genom att möta upp varje barn på morgonen och medvetet samtala med varje barn individuellt
- att ha ett tätt samarbete pedagoger emellan, att ha ett öppet och tillåtande klimat samt att t.ex. arbeta i blandade samarbetsgrupper
- att kontinuerligt arbeta i smågrupper med barnen och föra diskussioner tillsammans med barnen så att varje barn ges möjlighet att uttrycka sina tankar och idéer
- att arbeta aktivt med konfliktlösning genom att kontinuerligt använda "kompisböcker", ett material utvecklat utifrån barnkonventionen
- att ge flickor och pojkar lika stort inflytande över verksamheten och lika stort utrymme genom att t.ex. bemöta individen utifrån dens förutsättningar. Alla barn fattar gemensamma beslut och vi inreder lokalerna efter barnens intressen så att det uppmuntrar till gemensam lek
- att ge barnen möjlighet att påverka verksamheten i förskolan genom att lyssna på deras tankar, idéer och önskemål

- Årligen reflekterar och reviderar vi sammanställning av kritiska platser i vår inne och utemiljö. Dessa platser finns dokumenterade i form av foto på varje avdelning. Samtliga pedagoger är medvetna om och har extra uppsyn över dessa platser.
- Barnen delas upp i mindre grupper, för att kunna göra sin röst hörd och för att få de individuella intressena tillgodosedda.
- Vi diskuterar, reflekterar och pratar, tillsammans med barnen, om olika lösningar i uppkomna konfliktsituationer, kränkningar, diskrimineringar.
- Vi använder oss av t.ex. "talsten", så att alla får göra sin röst hörd
- Vi genomför rollspel över olika konfliktsituationer. Efter detta diskuteras händelsen och olika lösningar
- Pedagogerna är ständigt närvarande och lyhörda.
- Vi väcker intresset och nyfikenhet för andra kulturer bland annat genom temaveckor där vi fokuserar på några av barnens hemspråksländer.
- Vi genomför olika former av demokratiska val/omröstningar
- Vi tar medvetet del av det kulturutbud som berör värdegrundsarbetet.
- Vi gör föräldrarna medvetna om vår värdegrund och vårt arbete med att motverka kränkande behandling.
- Vi utgår från barnens intressen när vi inreder våra lokaler och köper in material.
- Vi pratar om olika känslor, med hjälp av relevant material såsom känslkort, tillsammans med barnen.
- Vi diskuterar och reflekterar över olika funktionshinder tillsammans med barnen
- Barnen uppmanas att kontakta någon vuxen om någon konfliktsituation uppstår.
- Vid dokumenterade upprepade kränkningar utarbetas en handlingsplan

3.1.1 Inflytande och delaktighet

Stort fokus detta läsår läggs vid att barnens och föräldrarnas inflytande och möjlighet att påverka verksamheten fortsätter att öka. Föräldrarna ges möjlighet att ha inflytande

genom exempelvis föräldramöten och utvecklingssamtal. Förslagslådor och medverkan i verksamhetsråd är också exempel på tillfällen då föräldrar ges möjlighet till inflytande. Barnen ges möjlighet till att själv välja aktiviteter, efter sina individuella intressen, under större delen av dagen. All planerad verksamhet tar utgångspunkt i barnens intresse.

3.1.2 Demokratiska processer och jämställt bemötande

Vi arbetar också med att öka barnens medvetenhet om demokratiska processer. Barnen får diskutera, välja och fatta beslut om till exempel tema, bokval, aktiviteter och miljöförändringar. Pedagogerna ökar sin medvetenhet om möjligheter och brister i verksamheten genom t.ex. fortbildningar såsom "Jämställt bemötande i förskolan" samt genom återkommande kartläggningar och diskussioner i arbetslagen och tillsammans med barnen. Utifrån dessa diskussioner utvecklas det pågående arbetet.

3.1.3 Mångkulturell medvetenhet

Förskolan arbetar med att elevernas medvetenhet kring vårt mångkulturella samhälle ska öka. Som en del i detta arbete har samtliga pedagoger genomgått en fortbildning i ämnet "Interkulturellt förhållningssätt & modersmålsverksamhet". Vi sjunger sånger, lyssnar på sagor och spelar spel på olika språk/barnens modersmål. Utöver det genomför vi bland annat världens mat-veckor där vi kopplar samman måltiden med kartor i olika former och vidare har vi diskussioner och lekar där vi lyfter olika kulturer.

3.2 Åtgärdande arbete

Förskolan gör en kartläggning av miljön varje höst. Personalen genomför observationer och diskussioner i arbetslagen och tillsammans med barnen, där de lyfter vilka riskzoner det finns i den fysiska miljön. Utifrån denna kartläggning uppdaterar förskolan följande åtgärder:

- Alla pedagoger ska vara medvetna om förskolans riskzoner och minst en pedagog ska vistas vid varje riskzon.
- Pedagogerna ska solidariskt använda sig av gemensamt fattade regler och tillvägagångssätt. Dessa ska kontinuerligt uppdateras och färdigställas, samt finnas i en pärm på varje avdelning. I denna pärm finns även foto på de fysiska riskzonerna. Denna pärm ska samtliga vikarier ta del av.
- Handlingsplaner för olika former av kränkande behandling finns också i denna pärm.
- Barnen ska använda sig av ovan nämnda foto, när man diskuterar i vilka miljöer en kan känna sig otrygg i.

- I vårt värdegrundsarbete använder vi oss kontinuerligt av Barnkonventionens ”kompisböcker”
- Förskolans personal uppmuntrar barnen att berätta för dem om något som inte känns bra har inträffat.

3.3 Framtidsvisioner

- Förskolan kommer i sitt värdegrundsarbete, tillsammans med trygghetsgruppen, använda sig av utvalda delar av materialet ”Bygg din grupp trygg”.
- Förskolan kommer att introducera och utveckla arbetet med materialet ”Stopp min kropp” för de barn som är 3-5år.
- Förskolan kommer introducera ”Liten och trygg” i sitt värdegrundsarbete.
- Pedagogerna ska föra gemensamma diskussioner och lyfta konkreta situationer för att besluta hur det förebyggande arbetet ska utvecklas.

4. Skolan

4.1 Främjande och förebyggande arbete

För att förebygga all form av kränkande behandling/diskriminering/trakasserier arbetar skolans personal målmedvetet genom:

- Att vara goda förebilder, exempelvis genom att använda ett vårdat språk, alltid komma i tid till lektionerna, hålla ordning omkring sig, ta ansvar för att det är god stämning på skolan, hjälpa elever med konflikthantering och vara rädd om skolans och sina egna saker. Vidare ska skolans gemensamma regler följas.
- Att dagligen bekräfta varje enskild elev. Detta kan göras exempelvis genom att ta i hand, ha ögonkontakt och hälsa eleverna välkomna när de kommer till klassrummet.
- Att ha tätt samarbete lärare emellan, genom dagliga morgonmöten (F-6) och arbetslagsträffar minst en gång i veckan.
- Att i början av varje läsår synliggöra denna plan för såväl skolans personal, elever som föräldrar.
- Att skolans personal alltid finns tillgängliga under elevernas raster genom ett planerat rastvaktsschema.
- Att arbeta aktivt med konfliktlösning genom att personalen hjälper eleverna att lösa konflikter och diskutera olika dilemman tillsammans med dem.
- Att medvetet arbeta för att ge flickor och pojkar lika stort inflytande över verksamheten och lika stort utrymme. Detta genom att sträva efter att ha en jämn könsfördelning i skolans olika råd och att arbeta mot ett tillåtande åsiktsklimat i klassrummet.
- Att ha kontinuerliga diskussioner med eleverna vid t.ex. klassråd och mentorstid där de kan påverka sin skolsituation.
- Att ha en god föräldrakontakt med minst ett utvecklingssamtal per termin.

- Följa Ängdalas handlingsplan vid kännedom om incidenter samt att följa rutiner kring att skriva incidentrapport.

4.1.1 Elevhälsoteam

På Ängdala grundskola finns ett elevhälsoteam (EHT) bestående av flera olika professioner. Vi som ingår i skolans elevhälsoteam är:

Sara Brus Stelhof (vikarierande skolkurator) - arbetar deltid

Annika Bramsved-Jönsson (skolsköterska) - ledig onsdagar

Anna Aspelund (specialpedagog) - arbetar heltid

Alex Nikolaidis (specialpedagog) - arbetar heltid

Henrik Nillund (specialpedagog) - arbetar heltid

Åsa Åbjörnsson (skolpsykolog) - arbetar enbart onsdagar

Robert Rydén (rektor) - arbetar heltid

Paul Holm (biträdande rektor) - arbetar heltid

Lärandet ska vara fyllt av lust och glädje och för att varje enskild elev ska kunna prestera utifrån sin bästa förmåga krävs det att de mår bra. Skolan har ett uppdrag att arbeta med elevers lärande men även med deras hälsa. I enlighet med forskning så vet vi att den psykiska hälsan är betydelsefull för elevers skolprestation och elevhälsoteamet samverkar för att ge våra elever bästa möjliga skolgång.

Vi träffas i olika konstellationer veckovis och alla tillsammans varannan vecka för att diskutera de olika ärenden eller frågor där våra kompetenser tillsammans kan hitta fungerande lösningar. Vår mötestid är torsdagar 14.00-16.00. De arbetsuppgifter vi har är såväl hälsofrämjande och förebyggande som åtgärdande. Vi lutar oss mot ett salutogent synsätt, vilket innebär att målet är att se vad som fungerar och att stärka det istället för att hitta fel och brister. Vi fungerar som ett bollplank för övrig personal, deltar på arbetslagsmötena och är en aktiv del av skolledningen.

4.1.2 Trygghetsgrupp

Ängdala har en Trygghetsgrupp som har det övergripande ansvaret för planerandet av Ängdala Skolors likabehandlingsarbete. Trygghetsgruppen innehåller representation från alla olika verksamheter inom Ängdala Skolor AB. Gruppens breda representation är betydelsefull då det är de enskilda verksamheterna som har ansvar för att genomföra de insatser Trygghetsgruppen beslutat om. Under pågående läsår träffas Trygghetsgruppen en gång per månad.

Trygghetsgruppens medlemmar läsåret 2018/2019

Sara Brus Stelhof, vikarierande kurator

Annika Bramsved Jönsson, skolsköterska

Vakant, fritidspedagog

Ing-Britt Strand, förskollärare

Vakant, lärare åk F-3

Bodil Wernquist, lärare åk 4-6

Robin Ramberg, lärare åk 7-9

Ansvarområde

- Besluta om kommande läsårs likabehandlingsinsatser. Gruppens representanter ansvarar för att redogöra för kommande läsårs arbete för verksamhetens arbetslag.
- Sammanställa och följa upp Ängdalas årshjul för likabehandlingsarbete.
- En gång per månad, i respektive arbetslag, redogöra för pågående arbete.
- Ansvara för en trygghetsvandring med representanter från Trivselsrådet samt med elevrepresentanter från åk F-4.
- Utvärdera berörda delar av vårterminens trivselenkät.
- Utvärdera föregående läsårs likabehandlingsarbete.
- Revidera dokumentet "Likabehandling på Ängdala", vilket innefattar vår plan mot kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier för förskola, skola och fritidshem.

- Vara behjälplig med kunskap om och stöd i utförandet av likabehandlingsarbetet, mot både personal och elever/barn.
- Utvärdera Trygghetsgruppens arbete.
- När det gäller Trygghetsgruppens uppgifter handlar det både om problemlösande och förebyggande sådana. Vid den förstnämnda typen kan de till exempel blivit inkopplade via lärare, föräldrar eller elever. De specifika insatserna skiljer sig från fall till fall. Exempel på förebyggande insatser är kompissamtal, Trivselrådet och gruppstärkande samtal i olika konstellationer. Berörd mentor deltar aktivt i ärenden kopplade till sina respektive mentorselever.

4.1.3 Fadderverksamhet

Vi arbetar med så kallade faddergrupper i årskurs F-3. I varje grupp ingår två elever från varje årskull. Alla grupper har en vuxen kopplad till sig, som ansvarar för gruppen och dess gemensamma aktiviteter. Grupperna används exempelvis under tema- och friluftsdagar. Vi har valt att omstrukturera skolans fadderverksamhet på detta vis för att på ett tydligt sätt motverka diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna ålder och funktionsnedsättning. Tidigare var det upplagt som så att en äldre elev (fadder) träffade en yngre elev (fadderbarn), vilket ledde till att ansvaret kopplades till ålder. Det blev tydligt att det var problematiskt, då en högre ålder på en elev inte alltid är kopplat till elevens förutsättningar och förmåga. Med det nya systemet hoppas vi att komma bort från detta.

4.1.4 Trivselråd

Från åk 5 till åk 9 har vi Trivselråd. En kille och en tjej per klass väljs ut av klasskamraterna och har uppdraget under ett år. Dessa representanter är sedan elevernas språkrör till Trygghetsgruppen (vilken då representeras av skolsköterska och kurator) som har möte med Trivselrådet en gång i månaden. Trygghetsgruppen, genom skolsköterska och kurator, får då ta del av representanternas iakttagelser från klassen och hur stämningen är på skolan i stort. Fokus läggs till stor del på vad som är positivt och bra och exempelvis hur klasser kan dra lärdom av varandra. Om sådant som kräver insats kommer upp är det Trygghetsgruppen som ansvarar för att nödvändiga åtgärder genomförs. Alla elever på skolan kan när som helst vid upplevt behov ta kontakt med någon i Trygghetsgruppen.

4.1.5 Ängdala Online

Ängdala Online är ett arbete som drivs av Jenny Mauno, Ängdalas kurator, och Susanne Bergquist, Ängdalas bibliotekarie. Arbetet är i ständig utveckling och innefattar diverse insatser i olika årskurser, som beskrivs i en separat handlingsplan. Syftet med Ängdala Online är att öka kommunikationen om och på internet mellan vuxna och elever samt att ge eleverna bästa möjliga förutsättningar för en trygg tillvaro på nätet. Syftet är dessutom

att väcka barnens medvetenhet kring vad internet är och innebär. Vidare handlar det om att öka elevernas kunskap och bjuda in till diskussioner om integritet, gränssättning och relationer via internet. Som en del i arbetet ordnas även föräldrträffar varje läsår där "Unga & Internet" diskuteras. Syftet är att utbilda och stötta föräldrar i deras förståelse och tänkesätt gällande barnens internetanvändande.

Under läsåret 18/19 kommer Jenny att vara föräldraledig vilket medför att Susanne kommer att genomföra utvalda insatser på egen hand eller i samarbete med vikarierande kurator Sara.

4.1.6 Trivselenkät

Varje vårtermin genomför skolans elever en Trivselenkät i åk 1-9. Eleverna har där möjlighet att svara på frågor om såväl skolans fysiska och psykosociala miljö, som deras nätmiljö. Resultaten från enkäten analyseras av Trygghetsgruppen och/eller Elevhälsoteamet som sedan redovisar mönster och lyfter valda delar till diskussion med all berörd personal. Dessutom presenteras åtgärdsförslag för skollädaingen.

4.1.7 Sociogram

Mentorerna ansvarar för att eleverna fyller i sociogram i oktober och april varje läsår. Vidare sammanställer mentorerna sociogrammet och tar hänsyn till resultat vid gruppindelningar m.m. Om det framkommer något som väcker oro för en elevs sociala mående ska Elevhälsan informeras.

4.1.8 Psykosociala kartläggningssamtal åk 7 & 9

Alla elever i åk 7 och 9 kallas till enskilda samtal hos skolans kurator. Dessa samtal är en del i elevhälsans främjande och förebyggande arbete och de genomförs varje läsår. Syftet med psykosocial kartläggning är att kuratorn ska få en tydligare bild av hur eleverna mår och har det på skolan. Dessutom ges möjlighet för kurator och elever att lära känna varandra bättre och eleverna får uppleva hur det kan vara att prata med en kurator. Utifrån den psykosociala kartläggningen kan det sedan erbjudas någon form av ytterligare stöd eller hjälp om det upplevs finnas behov av det. Eleverna bjuds in och får en tid på ca 20 minuter. Berörda lärare informeras. Samtalen är inte obligatoriska utan en möjlighet för de som väljer att delta.

4.1.9 Hälsosamtal åk F, 4 och 8

Obligatoriska hälsosamtal genomförs av skolsköterska i F-klass, åk 4 och åk 8. Genomgång av elevens fysiska och psykiska hälsa.

4.1.10 Pubertetssamtal åk 6

I enlighet med skolhälsovårdens riktlinjer genomförs pubertetssamtal, av skolsköterska, med elever i åk 6.

4.1.11 Sex & Samlevnadsundervisning åk 6

I årskurs 6 genomförs Sex & Samlevnadsundervisning där lärare och skokurator samarbetar kring upplägg och genomförande. Stor vikt läggs på normkritiskt tänkande och på att skapa medvetenhet hos eleverna när det gäller normer kring kön, könsöverskridande identitet eller uttryck samt sexuell läggning. På så vis hoppas vi kunna motverka diskriminering och/eller trakasserier utifrån dessa diskrimineringsgrunder.

4.1.12 Dyslexiambassadörer

Skolans specialpedagoger driver tillsammans med två elever med dyslexi ett arbete som handlar om att synliggöra dyslexi och öka kunskapen om vad det är och innebär. Skolans dyslexiambassadörer är en tjej och en kille som själva har diagnosen. Dessa ambassadörer går sedan ut till yngre elever för att berätta och upplysa dem om dyslexi och vilka hjälpmedel de använder. Förhoppningen är att detta leder till ökad kunskap och förståelse för hur det är att ha dyslexi, att personal och elever får insikt i vilket stöd eleven med dyslexi har rätt till och förhoppningen är även att normalisera denna funktionsnedsättning. Skolans dyslexiambassadörer bidrar på så vis till att aktivt motverka diskriminering utifrån just diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning. I samband med besök i klasserna går information om dyslexi och om skolans dyslexiambassadörer ut till vårdnadshavare i de klasser som får besök. Detta för att sprida kunskap och uppmuntra till diskussion om olikheter och normalisera diagnosen.

4.1.13 Tillgängliga lärmiljöer

För att främja en god studiemiljö och att förebygga diskriminering utifrån funktionsnedsättning arbetar elevhälsan med att skapa tillgängliga lärmiljöer. Detta görs exempelvis genom återkommande fortbildning för skolans personal för att säkerställa kompetensen gällande olika typer av funktionsnedsättningar eller andra hinder som kan påverka elevens kunskapsutveckling. Skolan har också stor tillgång till alternativa läromedel exempelvis i form av appen Inläsningstjänst och det finns rutiner för att säkerställa att alla elever i behov av alternativa verktyg får det tillgodosett. För att stärka den akademiska självbilden hos de yngre eleverna arbetar vi aktivt med att tidigt kompensera vid svårigheter med avkodning. Vi arbetar aktivt med att förbättra lärmiljön genom specialpedagogiska insatser i klassrummen. Det finns rutiner för kartläggning av läs- och skrivutveckling och hur identifierade behov åtgärdas. Vid bedömningar finns det rutiner för att hänsyn ska tas till elevens förutsättningar. Vi har utarbetade rutiner för hur överlämning och uppföljning ska gå till när våra elever byter stadiet och/eller lärare. Skolan har en gemensam lärplattform, InfoMentor, där lärarna skapar tydliga riktlinjer och struktur i skolarbetet för elever och vårdnadshavare.

4.1.14 Implementering av anpassningar

Vi har rutiner för hur alla elevers anpassningar ska utvärderas. Eleven gör detta med sin mentor med 8-10 veckors mellanrum och vårdnadshavarna informeras via InfoMentor. Detta säkerställer att elevens anpassningar följer elevens utveckling och de krav eleven möter. En gång per termin stämmer ansvarig för elevhälsan och rektor av med respektive mentor hur arbetet med elevernas anpassningar fungerar under en så kallad Mitterminskonferens. Dessa rutiner fungerar som en aktiv åtgärd för att motverka diskriminering utifrån funktionsnedsättning.

4.1.15 Undervisningens organisering

På Ängdala organiserar vi undervisningen på sådant sätt att vi aktivt ämnar motverka diskriminering. Exempel på hur detta görs och utifrån vilken diskrimineringsgrund:

- När det kommer till fördelning av ordet i klassrummet använder lärarna i F-6 slumpgenerator och ”glasspinnar” med namn för att säkerställa att talutrymmet i klassrummet inte påverkas av vilket *kön* eleven har.
- När det gäller undervisningen i svenskämnet i åk 5-9 väljs litteratur ut med diskrimineringsgrunderna i åtanke för att eleverna ska utveckla kunskap för människor i olika situationer. I årskurs 5 läser eleverna t.ex. Anne Franck och diskuterar i samband med detta svårigheter som kan vara kopplade till diskrimineringsgrunderna *religion* och *etnicitet*.
- Inom idrottsundervisningen talar vi om ledare och följare när det kommer till dans och låter eleverna dansa ihop med den partner de vill, oavsett *kön*.
- I samhällskunskapsundervisningen åk 7-9 hålls diskussioner om stereotypa bilder/fördomar i vårt samhälle och hur dessa påverkas oss och reproduceras. Vi lär eleverna att ha ett kritiskt tänkande när det gäller detta.
- Under åk 7-9 genomförs ett tematiskt ämnesövergripande arbete på temat Identitet där där alla diskrimineringsgrunder aktualiseras och diskuteras i förhållande till ämnet.

4.2 Åtgärdande arbete

Trygghetsgruppen har under förra läsårets arbete med te.x. sammanställning och analys av incidentrapporterna, information från skolans olika råd, diskussioner i arbetslagen och resultat av trivselenkät kommit fram till att det vi bör fokusera på när det gäller skolans likabehandlingsarbete är grundläggande värdegrundsarbete, trygghet och trivsel. Under läsåret 2018/2019 kommer följande material användas i detta arbete:

Åk F-3: Arbetar med materialet ”Bygg din grupp trygg”.

Åk 4-7: Arbetar med materialet "Bygg din grupp trygg".

Åk 8&9: Arbetar med materialet "10 lektioner om tolerans".

Trygghetsgruppen kommer under uppstartsveckan i aug 2018 att presentera dessa material för kollegorna och även låta dem testa på ett par övningar för att få en känsla för dem. Sedan är det respektive mentor som ansvarar för genomförandet av arbetet i sin klass under läsåret. När det gäller materialet som ska användas i åk 8 och 9 föreslår Trygghetsgruppen att Jennys vikarie, Sara, ska ansvara för att tillsammans med mentorerna i respektive årskurs planera för och genomföra det tänkta likabehandlingsarbetet, utifrån materialet nämnt ovan.

4.3 Framtidsvisioner

- När det gäller diskrimineringsgrunden *funktionsnedsättning* har vi idag till exempel arbetet med våra Dyslexiambassadörer. Vi har en vision om att på sikt kunna starta upp ett liknande arbete gällande neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, så kallade NPF-ambassadörer.
- Åk F-3 har planer på att utveckla möjligheterna för under vilka former Faddergrupperna träffas. Målet är att de ska träffas oftare och utifrån en given struktur.
- Vi önskar att det regelbundet på alla arbetslagsmöten ska finnas tillfälle för arbetslagets representant i Trygghetsgruppen att lyfta aktuella frågeställningar och eller diskussionsämnen. Målet är att arbetslagen och Trygghetsgruppen ska ha en tydligare samverkan.
- När det gäller tillsättning av representanter till Trivselrådet har vi en vision om att göra det på ett nytt sätt, som förhoppningsvis kan leda till att elevgruppen blir mer heterogen.
- Vi har en vision om att utveckla vårt arbete med analysen av Trivselenkäten så att eleverna blir mer delaktiga. På så vis kan vi bättre förstå vad som ligger bakom elevernas svar och hur de anser att vi kan gå till väga för att förbättra upplevda brister. Förslagsvis skulle personal från EHT kunna träffa elever från respektive årskurs för att diskutera resultaten med förhoppning om att få en djupare analys.

5. Fritidshemmet

5.1 Främjande och förebyggande arbete

För att förebygga all form av kränkande behandling arbetar fritidshemmets personal målmedvetet genom:

- Att vara goda förebilder, exempelvis genom att använda ett vårdat språk, hålla ordning omkring sig, ta ansvar för att det är god stämning på skolan, hjälpa elever med konflikthantering och vara försiktig med sina saker.
- Att dagligen bekräfta varje enskild elev. Detta görs bland annat mellan övergång skola/ fritids och i det vardagliga arbetet.
- Att ha tätt samarbete pedagoger emellan genom att "tala samma språk". Vid skolans slut då överlämning sker av barnen till fritidshemmets personal ges information om eventuella händelser som kan ha betydelse för eftermiddagsverksamheten.
- Att arbeta med åldersblandade grupper under gemensamma utedagar och lovaktiviteter.
- Att fritidspersonal alltid finns tillgängliga under uteverksamheten.
- Att arbeta aktivt med konfliktlösning dvs. pedagoger hjälper elever att lösa konflikter och hitta egna verktyg att lösa olika problem.
- Att medvetet arbeta för att ge flickor och pojkar lika stort inflytande över verksamheten och lika stort utrymme.
- Att ha kontinuerliga diskussioner med eleverna i åldershomogena samt åldersblandade grupper där de kan påverka sin fritidshemsvistelse. Detta sker vid samling och fritidsråd.
- Att skapa en kreativ och inspirerande miljö för både elever och vuxna.
- Att ha en god föräldrakontakt eftersträvas genom tydlig information via InfoMentor och daglig korridorsskontakt. Fritids bjuder in föräldrar till verksamheten genom b.la. Drop-in fika och fritidshemmets dag.
- Att främja samarbete mellan både elever och personal. Detta sker genom att ha planerade aktiviteter och att samarbeta mellan avdelningars för att tillgodose barnens behov.

5.2 Åtgärdande arbete

En kartläggning av fritidshemmets miljö genomfördes under våren 2018. Utifrån kartläggningen har fritidshemmet infört följande åtgärder:

- Personal finns tillgäng vid dokumenterade riskzoner
- Pedagogerna ska alltid finnas närvarande på fritidshemmets utevistelse.

- Fritidshemmets pedagoger ska använda sig av gemensamt fattade regler och tillvägagångssätt.
- Fritidshemmets pedagoger uppmuntrar barnen att våga på säga till någon vuxen när de behöver hjälp att lösa konflikter och andra vardagliga situationer.
- För att pedagogerna ska ha en god överblick av eleverna har en avdelning delats i två mindre grupper.
- Pedagogerna ska vara mer tillgängliga i alla utrymmen i lokalerna. Ständiga diskussioner om hur detta görs på bästa sätt. Det är viktigt att personalen upplever sig ha överblick över verksamheten och vad som pågår och dessutom är det viktigt att barnen upplever att det alltid finns en vuxen nära tillhands.
- Samma fritidspersonal följer barnen under skoldagen som på fritids.
- Alla pedagoger ska arbeta med förebyggande åtgärder och värderingsövningar som syftar till att alla ska respektera varandra.
- Skolgårdens områden är indelade i olika zoner där eleverna får vistas utifrån ålder.

5.3 Framtidsvisioner

Fritidshemmet har för avsikt att tydligare synliggöra för varandra förhållningssättet när det gäller det dagliga mötet med elever. De önskar höja den interna kunskapsnivån om diskriminering och kränkande behandling genom olika fortbildningsinsatser. Detta möjliggörs bland annat genom Mats Mårtensson deltagande i Trygghetsgruppen.

6. Riktlinjer och rutiner vid incidenter

6.1 Handlingsplan vid incidenter mellan elever

- Den personal som blir vittne till/får kännedom om en kränkande handling (kränkning såväl som trakasserier) ingriper genom att avbryta denna och prata med de inblandade omgående. Här påbörjas arbetet med dokumentering i en incidentrapport.
- Informationen lämnas, beroende på kränkningens art, antingen till mentor, Trygghetsgruppen eller rektor som kallar berörda parter till samtal omgående. Det är viktigt att vara uppmärksam på om en kränkning är en enstaka händelse eller om den är en del av systematiska och återkommande kränkningar.
- Nödvändiga åtgärder/insatser planeras.
- Det är rektor som ansvarar för bedömningen om den kränkande handlingen ska anmälas till andra myndigheter eller ej.
- Den som genomfört samtalen med berörda parter kontaktar och informerar de inblandade elevernas vårdnadshavare så snart det är möjligt.
- Uppföljning sker med det intervall som anses nödvändigt men senast inom en vecka, då eleverna kallas till uppföljningssamtal. Har inte kränkningarna upphört kontaktas berörda elevers vårdnadshavare på nytt av mentor alt. Trygghetsgruppen. I vissa akuta lägen kan det enligt Skollagen bli nödvändigt att sära på vissa elever genom att placera dem i olika grupper.
- Vid behov kallas de inblandade eleverna med vårdnadshavare av rektor, mentor eller Trygghetsgruppen till ett möte.
- Inblandade elever hålls under uppsikt av den personal som har kännedom om incidenten.
- Uppföljningssamtal sker sedan åtminstone veckovis med berörda parter, vilket mentor alt. Trygghetsgruppen kallar till. Dessa uppföljningssamtal fortgår till det kan konstateras att den kränkande behandlingen har upphört. Finns det behov av ytterligare åtgärder/insatser sätts de in efter hand. När den kränkande behandlingen konstateras ha upphört avslutas ärendet och samtliga berörda parter informeras om detta.

- Hela processen dokumenteras noggrant, i en incidentrapport och vid behov bifogat ytterligare material. Den mailas sedan till skolans kurator när dokumentationen är komplett.

6.2 Handlingsplan vid incidenter mellan personal/elev samt personal/personal

Om en elev/elever känner sig kränkta/trakasserade/diskriminerade av någon i personalen eller tvärt om ansvarar rektor för utredning och vidtagande av åtgärder. De vuxna i skolan som får kännedom om att en elev/elever har känt sig kränkt/trakasserad/diskriminerad av någon i personalen har en skyldighet att rapportera detta till rektor. Detta gäller också om någon i personalen känner sig kränkt av någon av sina arbetskamrater eller en elev/elever. Följande åtgärder ska ske skyndsamt:

- Rektor ansvarar för att genomföra enskilda samtal med de inblandade. De inledande samtalen syftar till att få information om vad som har hänt.
- Nödvändiga åtgärder/insatser planeras och genomförs.
- Skriftlig varning kan vid behov lämnas till den som utfört kränkningen, rektor beslutar.
- Rektor ansvarar för uppföljningssamtal med både den som blivit kränkt och den som har utfört kränkningen senast en vecka efter de inledande samtalen. Uppföljningen fortsätter regelbundet, tills det kan konstateras att den kränkande behandlingen helt har upphört.
- Om möjligt/vid behov omplacering av den som kränker/trakasserar/diskriminerar beroende på kränkningens art.
- Vid behov kontakt med företagshälsovården, vilket rektor ansvarar för att tillhandahålla.
- Om kränkande behandlingen/trakasserier/diskrimineringen av personal inte upphör ska rektor överväga uppsägning (med beaktande av reglerna i LAS) av den som kränker/trakasserar/diskriminerar. Rektor tar kontakt/meddelar berörda fackförbund.
- Hela processen dokumenteras i en incidentrapport och vid behov bifogat ytterligare material, vilket rektor är ansvarig för.

7. Årshjul för implementering av likabehandlingsarbetet, läsåret 18/19

- Mentorerna ansvarar för att eleverna ges möjlighet att reflektera över normer och värderingar.
- Elevhälsoteamet (EHT) träffas regelbundet.
- Elevråd, Medieråd, Trivselråd, Fritidsråd och Matråd träffas en gång i månaden.
- Rektor och eller delegerad informerar om Likabehandlingsplanens innehåll för nyanställda medarbetare.
- Mentorer informerar om Likabehandlingsplanens innehåll för elever under läsåret, här ingår trivsel- och ordningsregler.
- Verksamhetsrådet träffas en gång per termin och till dessa träffar bjuder rektor in.
- Trygghetsgruppen träffas under pågående termin 1 gång/månad och håller rektor informerad om sitt arbete. Ansvarar vidare för att vid ett arbetslagsmöte per månad föra samtal kring likabehandlingsarbetet och dess pågående insatser.

Höstterminen

Augusti

- Arbetslagsledarna ansvarar för att rastvaktsschema är färdigt senast till elevernas skolstart.
- Schema och mötestider gällande klassråd, elevråd, EHT och samtliga råd för eleverna, ska vara färdiga senast till elevernas skolstart. Rektor ansvarig.
- Rektor ansvarar för att informera om Likabehandlingsplanens innehåll för alla medarbetare. Vid behov utifrån analysen av föregående läsårs resultat genomförs lämplig fortbildning kring likabehandlingsfrågor.
- Mentorerna ansvarar för att informera eleverna i de olika klasserna om läsårets likabehandlingsarbete.
- Vuxna som ska leda råden utses. Rektor ansvarar.

- Elever utses till samtliga råd av elever och lärare.

September/oktober/november

- Mentorerna ansvarar för att informera om likabehandlingsarbetet i samband med föräldramötet i september.
- Rektor informerar och diskuterar Likabehandlingsplanen med verksamhetsrådet.
- Mentorerna ansvarar för att genomföra och sammanställa sociogram i klasserna och ta hänsyn till resultatet vid gruppindelningar mm. Om det i sociogrammet framkommer något som väcker oro för en elevs sociala mående ska Elevhälsan informeras.
- Trivselenkäten genomförs i oktober månad med samtliga elever.

December

- Trygghetsgruppen sammanställer incidentrapporterna och informerar ledningsgruppen om hur det ser ut.

Vårterminen

Februari/Mars/April

- Samtal gällande begreppen: kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier förs i klasserna, se punkt 1.3 i Likabehandlingsplanen för aktuella definitioner. Mentorerna ansvarar.
- Trivselenkäten genomförs i mars månad med samtliga elever.
- Varje klass får möjlighet att tillsammans med en lärare diskutera upplevda riskzoner i skolans inne- och utemiljö. Resultatet skickas till Trygghetsgruppen. Mentorerna ansvarar för genomförandet.

Maj

- Representant för Trygghetsgruppen tar med eleverna på trygghetsvandring och sammanställer mönster som de rapporterar till Trygghetsgruppen.
- EHT diskuterar resultatet av trivselenkäten med Ledningsgruppen och Trygghetsgruppen.

Juni

- Trygghetsgruppen presenterar förslag för rektor om kommande läsårs prioriterade insatser, efter beslut av rektor presenteras arbetet för personalen.
- Revidering av planen görs utifrån resultaten från trivselenkäter, hälsosamtal, trygghetsvandringar, kartläggning av riskzoner och incidentrapporter. Underlag från Elevråd, verksamhetsråd, trivselråd och medarbetarnas synpunkter tas i beaktning. För att revidering genomförs ansvarar rektor.

8. Klagomålshantering

Om det finns något som du som elev eller vårdnadshavare vill att vi på Ängdala ska utreda eller om du/ni vill förmedla missnöje över något tar vi givetvis emot ditt/ert klagomål. Det kan till exempel handla om att du eller ditt barn har svårigheter i skolan, kunskapsmässigt eller socialt. När det gäller klagomålshantering uppmanar vi er att följa Skolinspektionens (2018) rekommenderade gång, vilken är som följer:

- Först och främst vänder du dig till berörd mentor eller lärare.
- Får du inte gehör på det sätt du önskar vänder du dig istället till Ängdalas rektor tillika huvudman Robert Rydén (robert.ryden@angdalaskolor.se). Robert hanterar då ärendet i ett första steg som rektor och förhoppningsvis kan det lösas på den nivån. Gäller ärendet någon form av kränkande behandling utreds det dock alltid utifrån ett huvudmannaperspektiv.
- När huvudmannen får in ett klagomål, som rör värdegrunden, påbörjas en utredning inom 24h. Den som har anmält klagomålet får sedan svar inom en vecka och detta svaret redovisar också vilka metoder som har använts under utredningen. Metoder det kan röra sig om är till exempel samtal med de inblandade, observationer i klassrum/vid övergångar/på raster och sociogram.

- Anser du att Ängdala trots detta inte lever upp till reglerna för den pedagogiska verksamheten eller omsorgen kan du anmäla till Skolinspektionen.

Viktigt: Till Skolinspektionen kan du bara anmäla förskolor som drivs av en kommun. Fristående förskolor, som Ängdala, ska du anmäla till den kommun som de ligger i. I vårt fall Vellinge kommun. Om ett barn blivit mobbat eller kränkt i förskolan kan du dock alltid anmäla det till Skolinspektionen och BEO, även om det hänt på en fristående förskola.

9. Källor

Diskrimineringsombudsmannen 2012

Diskrimineringsombudsmannen 2017:

<http://www.do.se/om-diskriminering/diskrimineringsforbud-inom-olika-omraden/diskriminering-inom-utbildningsomradet/>

<http://www.do.se/framja-och-atgarda/forskolan-och-skolans-ansvar/>

Skollagen: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Skolinspektionen 2018: <https://www.skolinspektionen.se/sv/Anmalningar/>